

● **Innlegg.** Utdanning.

Tidlig innsats via DUÅ

Elin Børve

Høyskolelektor i pedagogikk, HINT, Velleder i DUÅs skole- og barnehageprogram

Sigrud Ness

Høyskolelektor i pedagogikk, HINT, Mentor i DUÅs foreldreprogram

I kronikk i Trønder-Avisa 20.

oktober setter høyskolelektorer i pedagogikk ved HINT spørsmål om måstegen ved bruken av De Utrolige Årene (DUÅ) i barnehagen. De stiller spørsmål om hvordan man skal forstå forholdet mellom danning og «programpakker» og konkluderer med at DUÅ ikke er et program som fremmer danning.

Helsedirektoratet har de siste 15 årene hatt som målsetting at alle norske kommuner skal benytte kunnskapsbaserte tiltak for å sikre gode tilbud til beste for barn og familier.

Gjennom omfattende evalueringer har DUÅ vist god nytteverdi, og programmene nevnes jevnlig som anbefalte tiltak i offentlige styringsdokumenter. Verdal og Levanger kommune har sammen med mange andre norske kommuner valgt DUÅ som satsingsområde i sine planer for tidlig innsats og forebygging.

DUÅ består av åtte tilrettelagte programmer for ulike målgrupper. Det er viktig å presisere at det er innholdsmessige forskjeller på DUÅs forebyggende tiltak for barn i alderen 0–12 år, og behandlingsprogrammene for barn i alderen 3–12 år.

I mange barnehager i Verdal og Levanger benyttes Skole- og barnehageprogrammet og Dinosaurskole i klasserom, SFO og barnehage. Disse programmene er universalforebyggende og spesielt tilrettelagt for bruk i barnehage og skole. De ansatte blir presentert for ulike tilnæringsmåter som gjennom forskning har vist god nytteverdi for barns læring og utvikling. Tilnæringsmåtene er forankret i DUÅs teorigrunnlag, som er relasjons- og tilknytnings teori, sosial lærings teori, kunnskap om gruppeprosesser og kunnskap om barns utvikling. Mye av tematikken i programmene er

Viktig: DUÅs barnehagetiltak bidrar til kompetanseheving og økt kvalitet i barnehagene og fremmer barns danning. Vi tror at tidlig innsats og styrking av universalforebyggende tilbud i kommunene sikrer at flere barn får tidlig og tilpasset hjelp via sine ordinære dagtilbud, skriver kronikørerne. FOTO: SCANSTOCKPHOTO

relevant for hele personalgruppen og alle barna i barnehagen, mens noen elementer er relevant bare for de største barna. Når DUÅ benyttes for ett og to åringer innebærer det at programmene også inneholder elementer som er tilpasset små barns kognitive, følelsesmessige og sosiale utvikling. For å sikre kyndig bruk drøftes relevansen av temaene i forhold til aldersgruppe i opplæringen og i påfølgende veiledninger med personalet.

I Rammeplanen for barnehage (2011) står det at gjenstidige samhandlingsprosesser med barn og voksne i lek og læring og hensynet til hverandre er forutsetninger for barnets danning. Kronikkforfatterne legger også vekt på voksnes innsett, fantasi, kreativitet, medfølelse og nestekjærlighet i møtet med barn. Dette er viktige elementer for barns sosiale følelsesmessige og faglige

utvikling. Det gode møtet, de gode relasjonene og rom for glede og samspill på barns premisser er tillagt stor betydning i DUÅ. Barnegruppene fokuserer på barnas følelser, selvblide, vennskap, empati, toleranse, avslapning, problemløsning, barns medvirkning, fantasi m.m. Temaene tas opp i samlingsstunder, gruppearbeid, lekegrupper og via barnelitteratur. Det vektlegges at hvert enkelt barn er unikt og skal møte som et selvstendig individ.

Tilnæringsmåtene som presenteres i DUÅ er gjenkjennbare for mange av de ansatte i barnehagen. Gjennom opplærings jobber man for å kritisk reflektere i personalet over når de ulike pedagogiske virkemidler skal brukes og ikke, slik at det enkelte barnet møtes på en trygg og forutsigbar måte. Det legges vekt på en samarbeidende arbeidsform med de enkelte barnehagene, de

enkelte ansatte, samt med barna og familiene. Sentralt i arbeidet er å utvikle lærende organisasjoner der alle ansatte er engasjert i å skape og dele kunnskap. Mange pedagoger og barnehagestyrere beskriver at arbeid med DUÅ har gitt personalet et felles ståsted, felles språk og praksis, en felles kompetanseheving som er teoretisk samlenende, og et rammeverk som legger til rette for diskusjon og kritisk refleksjon over egen praksis.

Kronikkforfatterne uttrykte engstelse for pedagogers metodefrihet ved bruk av forskningsbaserte programmer. I en dansk rapport fra Institutt for læring og filosofi, Aalborg Universitet (2012), presenteres resultater fra en studie der forskningsbaserte modeller er brukt i pedagogiske institusjoner. Ingen opplevde at de måtte gi avkall på sin autonomi eller metodefrihet som konsekvens

av de forskningsbaserte modellene. Mange opplyste at de syntes arbeidet med de forskningsbaserte metodene tilførte en større grad av profesjonalitet i deres pedagogiske praksis. UfT og NTNUs har i en årrekke samlet data angående spredningen av DUÅs skole- og barnehageprogram, og de første resultatene vil komme i 2015. Forskning på barnehage- og skolerettede tiltak gir utyllende svar på hva som er kvalitetsmessig gode og nyttige tiltak for barna og familiene deres.

Med bakgrunn i disse drøftingene vil vi hevde at DUÅs barnehagetiltak bidrar til kompetanseheving og økt kvalitet i barnehagene og fremmer barns danning. Vi tror at tidlig innsats og styrking av universalforebyggende tilbud i kommunene sikrer at flere barn får tidlig og tilpasset hjelp via sine ordinære dagtilbud.

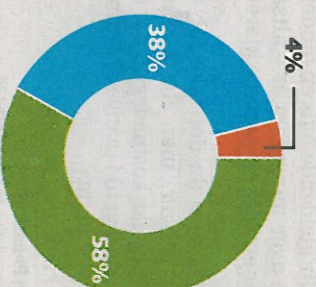

DAGENS SITAT

Interne konflikter i politiet er mer utbredt enn vi liker å tro. Men å varsle mediene reduserer sjansen for en god løsning.

ROLF B. WEGNER, tidligere politimester i Bergen

FOLKETS RØST ● T.A.NO
Dekker du til når du taster Inn pinkoden til bankkortet?

690 stemmer kl. 19.00
● Ja.
● Nei.
● Har ikke bankkort.